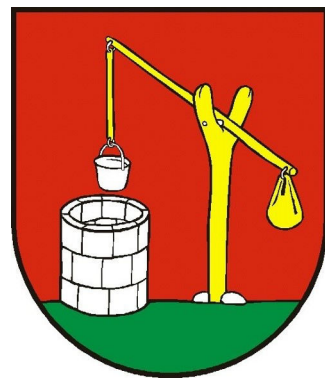

Šamudovčan

KULTÚRNO - SPOLOČENSKÉ NOVINY OBCE ŠAMUDOVCE

ČÍSLO 3 DECEMBER 2019 NEPREDAJNÉ www.obecsamudovce.sk

Obsah:

Príhovor starostu obce
str.2 - 3

Kultúrno - spoločenské
akcie v našej obci
str. 4 - 13

Jednota dôchodcov
str.14

Základná škola Šamudovce
str.15

Komunitné centrum
Šamudovce str.16

Šamudovská chyža
str.17 - 20

Zo života našich farností
str. 21 - 25

Práce v obci
str.26 - 30

Vianočné dobroty
str. 31

Niečo na pobavenie
str. 32

Milí čitatelia,

aj vám sa zdá, že nám tento rok a vlastne nielen tento, ubehol nejaký prírýchlo? Vo víre všedných dní a povinností ani nestíhame registrovať, ako sa míňa deň za dňom. Na pomyselnom stolci nám už tróni mesiac December. Obdobie, keby zvykneme spätne bilancovať, čo nám rok priniesol alebo naopak vzal, akým smerom sa uberá náš život. Aj my vám prinášame, práve prostredníctvom, už tretieho čísla nášho obecného časopisu prehľad o tom, akým životom žila naša obec počas tohto roka. Ponúkame vám prehľad kultúrno - spoločenských udalostí, vďaka ktorým sa spestrili všednejšie dni. Dozvedieť sa môžete aj o pracovnom živote, ktorý nepochybne viedol k zvyšovaniu kvality a úrovne života pre nás všetkých. Prostredníctvom tejto, písomnej formy sa k nám prihovorili, aj duchovní našich cirkevných farností, aby obohatili aj duchovnú stránku nášho života.

Mnohokrát sme práve v tomto období oveľa empatickejší a otvorenejší druhým ľuďom. Možno je to tou kúzelnou atmosférou blížiacich sa sviatkov, časom, kedy ľudia otvárajú svoje srdcia. Nemohlo by to takto byť častejšie ak nie stále? Buďme k sebe úprimnejší, ústretovejší a láskavejší. Iste, postretnú nás aj chvíle menej radostné, ktoré dokážu zhoršiť našu náladu, no aj tie patria k životu. Tešme sa zo života, z bežných vecí, všedných dní, z detí, rodiny, z úsmevu priateľa.

Zo srdca prajeme pokojné sviatky a taktiež každý jeden všedný deň.

Príhovor starostu obce

Milí spoluobčania!

dovoľte mi, aby som sa Vám touto cestou prihovoral aj ja.

Čas beží neúprosne a my opäť stojíme na prahu Nového roka s nádejou, že bude lepší a krajší ako rok predchádzajúci, ktorý o chvíľu končí. Pre niekoho to bol rok šťastný, pre iného možno menej úspešný. Život človeka je sám o sebe pestrý a každého z nás postretli aj zlé dni naplnené trápením, smútkom a nezdarom, ako aj dni veselé, radostné a šťastné. Je to až neskutočné, ale rok 2019 je o chvíľu minulosťou, minulosťou, za ktorou sa dnes chceme všetci obzrieť a bilancovať. Čo nám predchádzajúci rok priniesol, dal nám do vienka, ale aj naopak, v čom bol pre nás záporným, či menej šťastným. V obci sme zrealizovali rekonštrukciu Domu smútku a jeho okolia, ktorá bola financovaná poskytnutou dotáciou PPA na základe žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku a po jej ukončení už splňa požiadavky ako obyvateľov obce tak štátnych orgánov. V obci bolo začaté s prvou etapou tak očakávaného chodníka, ktorá sa v súčasnej dobe dokončuje a bude čo najskôr daná do užívania aj keď sú potrebné ešte terénne úpravy priekop pri chodníku. Chcem vyjadriť presvedčenie že tento chodník bude aj intenzívne využívaný a aspoň v tomto úseku obce sa budú môcť chodci bezpečnejšie pohybovať.

V obci sa už stalo tradíciou, že sa organizujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia počnúc Novoročným prípitkom pri obecnom úrade, Stolnotenisovým turnajom, Dňom matiek, Dňom detí a výletom ku koncu školského roka, Úctou k starším, Mikulášom a končiac Vianočnou akadémiou prípadne Posedením pri jedličke. Verím že každý si nájde z tejto škály niečo čo ho zaujme a pobaví čím si spestrí život v našej obci.

Všetci dobre vieme, že rok 2020 bude náročnejší a ťažší, čo môžete všetci vycítiť aj z vývoja ekonomiky v našej republike, ale aj v európskej únii. Bude určite potrebné, aby sme boli zomknutejší, aby sme boli ústretoví voči sebe, lebo ešte veľa vecí je potrebné v našej obci vybudovať, vylepšiť a skrášliť, ale zase na druhej strane je treba sa do budúcnosti pozerieť reálne, uprednostniť také projekty, ktoré sme schopní v rámci nášho ľudského úsilia a hlavne financií zvládnuť. Čaká nás veľa práce pri dokončovaní obecného chodníka, dobudovania kanalizácie, plynovodu a vodovodu ale chceme dôslednejšie riešiť aj problematiku odpadového hospodárstva a bezpečnosti v obci.

Chcel by som sa v tejto chvíli úprimne poďakovať tým občanom, ktorí svojou prácou a snahou v uplynulom roku prispeli k rozvoju a zveľadeniu našej obce.

A aký by to bol nový rok bez predsavzatia. Dajme si ho všetci Tí, ktorým nie je osud našej obce, našich Šamudoviec ľahostajný. Dajme si predsavzatie, že rok 2020 bude rokom ozdravenia medziľudských vzťahov a rokom čistejšieho a malebnejšieho územia našej obce.

Stalo sa už zvykom, že na začiatku nového roka si želáme navzájom šťastie, prajeme si zdravie, pretože je potrebné k tomu aby sme na našej ceste vpred mohli kráčať bez prekážok. Želáme si úspechy v osobnom živote, práci a v medziľudských vzťahoch. A v neposlednom rade prajeme si lásku a úctu človeka k človeku.

A preto aj ja Vám želám, v mene svojom aj v mene poslancov obecného zastupiteľstva všetkým obyvateľom našej obce aby ste v roku 2020 stretávali len milých a usmievavých ľudí, aby ste pocítili lásku svojho okolia a necítili sa nikdy osamelými a opustenými. Prijmite, prosím, aj želania pevného zdravia, vzájomného pokoja a harmónie, nech nás v našej dedine neťaží nezamestnanosť a nedostatok, aby ťažká ekonomická situácia v mnohých našich rodinách neprerástla do zúfalstva a beznádeje, nech Vám prinášajú šťastie Vaše deti a nech dlho sa môžete tešiť z prítomnosti Vašich najbližších.

Aby sme aj v roku 2020 rozdávali okolo seba dobrú náladu, usilujme sa prekonať zlo dobrom, navzájom sa znášajme a ceňme si to čo má naozaj hodnotu. Aby ste v našej obci našli svoj naozajstný domov, kde možno pracovať, oddychovať, plakať ale i radovať sa. To Vám z celého srdca viňšujem.

Emil Ircha – starosta obce

*Vinčuju vám, vinčujú vám, lásku—bo jej treba,
Naj na polu še vam zrodza kľaski povni chľeba.
Žebi z neba na vas šickich hvizdočki švicili,
bi še ľudze mladí, stari zo šerca ľubili,*

*žebi česce rozkvitalo jak na lukoj kvitki,
žebi naš prekrasni vala nebul nigda britki.*

*Žebi človek ku človekij bul furt otvoreni,
žebi strom, co zasadzice, bul šumni želeni,
bi voda u našich studňoch buľa zdrava, čista
a spokojnojs šickich ľudzi chol'em kuščok ista,*

*žebi šcesce nevišelo lem na jednim vlasku,
a zato vam dneš vinčujem čistu božsku lasku.
Naj vam slunko po calí rok lem ceplučko hreje,
naj še človek na človeka zo šerca zašmeje*

*Žebi podlojs lem u křakov svojo mesto mala,
žebi dzeci od rodičov z chiži nevyhnala,
naj še tot, co nič nevidzi, lem pre sebe hrabe,
takoj teraz u tim roku po hlave poškrabe.*

*Lepši žic, kec sušed kľopka na dzvere sušeda,
slovko, co še stane skutkom, najlepša koľeda.*

*Dzede z babu zadrimali
na šedlisku na vože
tak jim slatko jak išče nigda,
a tak ďalej, dajbože!*

Kultúrno - spoločenské akcie v našej obci

... Od Ondreja do troch kráľov ...

Odjakživa sa naši starí otcovia a staré matere riadili podľa matky prírody, žili v symbióze s ňou a snažili sa jej prispôbiť. Svoj život a zvyky riadili podľa ročných období, ale aj podľa mien. Sú mená, ktoré sú v ľudových zvykoch dôležité viac, iné menej. Podľa jednotlivých mien sa počas roka robili činnosti viazané práve k tomuto konkrétnemu menu. Napríklad na Ondreja sa lialo olovo, na Luciu sa vymetali kúty, a tak ďalej. V takomto symbolickom duchu sa niesla aj akcia, ktorá sa konala v predvečer, azda pre mnohých z nás, toho najkrajšieho sviatku, sviatku Vianoc. Akcia sa konala dňa 23.12.2018 v kultúrnom dome. Úvodné slovo patrilo pánovi starostovi a následne vystúpili predstavitelia všetkých našich farností, a to evanjelickej augsburského vyznania, greckotolíckej a pravoslávnej. Každá z farností obohatila tento večer prostredníctvom pripraveného programu v podobe náboženských piesní, kolied a tiež duchovného slova. O kultúrny zážitok sa neskôr postarala folklórna skupina Hatalovčan s pripraveným programom „Od Ondreja do troch kráľov.“ Prostredníctvom scény sme sa preniesli do čias, pre nás už minulých a mali sme možnosť vidieť aké zvyklosti sa dodržiavali, ako sa ľudia pripravovali na nadchádzajúce sviatky. Vyvrcholením tohto večera bola spoločne zapievaná koleda Tichá noc, ktorou sme sa rozlúčili a umocnili tak sviatočnú atmosféru.

Novoročné stretnutie

Starý rok si podal ruku s novým a tradične, ako každý rok aj tento sa obyvatelia našej obce pár minút po polnoci zišli pred obecný úradom, aby prípitkom, podaním ruky, či pekným priáním privítali rok 2019. Počasie síce nebolo priaznivé nakoľko nás nepotešilo snehovou nádielkou, no aspoň nám nepomrzli nohy. Jasná obloha nám ponúkla pekný pohľad na vybuchujúci ohňostroj, ktorému sa potešili nielen dospelý, ale aj prítomné deti. Všetci, ktorí sa pred obecným

úradom zišli si pochutnali na pripravenom občerstvení a tí plnoletí si pripili vareným novoročným punčom. Toto novoročné stretnutie sa nieslo vo veľmi príjemnom priateľskom duchu a dúfame, že takto v zdraví sa stretneme aj ďalší rok.

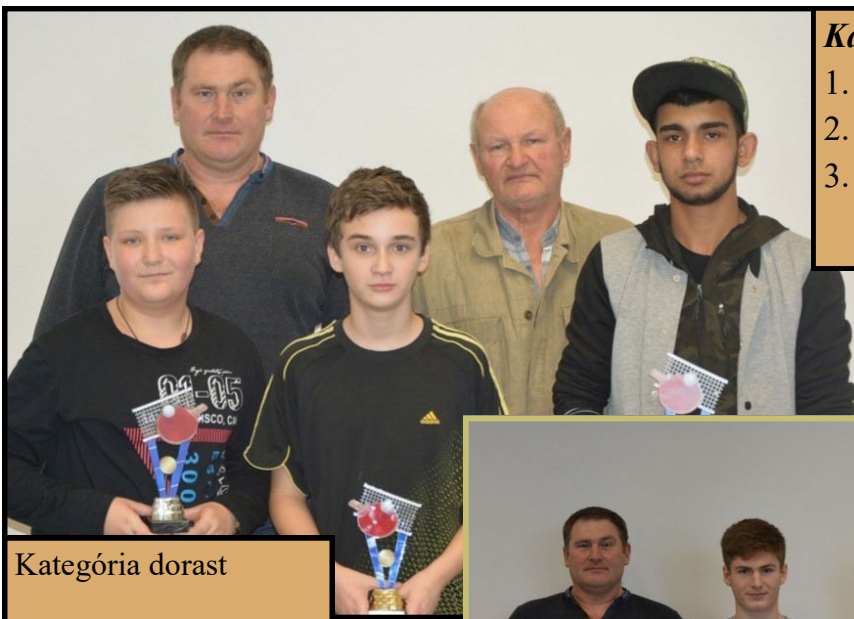

Novoročný stolnotenisový turnaj

Dňa 12.01.2019 sa po druhýkrát v priestoroch komunitného centra uskutočnil novoročný stolnotenisový turnaj. Touto športovou aktivitou pravidelne vítame nový rok. Akcie sa zúčastnil hojný počet súťažiacich, ale aj tých, ktorí prišli povzbudzovať. V úvode sa všetci, ktorí mali záujem súťažiť, zapísali do príslušnej kategórie. Aj tohto roku sa súťažilo v troch kategóriách, a to dorast, dospelí a ZŤP. Po vylosovaní jednotlivých dvojíc sa prítomným prihovril pána starosta, ktorý súťažiacim zaprial hlavne veľa úspechov v duchu fair play. Do poobedňajších hodín prebiehali jednotlivé zápasy. Po odohratí všetkých si pochutili prítomní na výbornom guláši, ktorý pripravil pán Ján Bereš, za čo mu patrí vďaka a na šiškách, ktoré pripravili zúčastnené ženy a potešili tak najmä mlsné jazýčky detí. Záver akcie, ktorý bol v neskorších poobedňajších hodinách, patril celkovému vyhodnoteniu. Pán starosta s poslancami obecného zastupiteľstva odovzdali poháre pre prvých troch umiestnených v jednotlivých kategóriách. Vďaka patrí aj Zväzu chovateľov Sliepkovce, ktorý daroval cenu pre celkového víťaza turnaja, a to krásneho kohúta Môžeme zhodnotiť, že akcia sa vydarila a napriek tomu, že nevyhral každý, určite každý mohol odísť domov s pocitom príjemne stráveného dňa.

Kategória dorast

Kategória dorast:

- 1. miesto Julian Hasaralejko
- 2. miesto Lukáš Ircha
- 3. miesto Vincent Tokár

Kategória dospelí

Kategória dospelí:

- 1. miesto Ing. Martin Pavlina
- 2. miesto Maroš Ircha
- 3. miesto Martin Hasaralejko

Kategória seniori - ZŤP

Kategória seniori - ZŤP:

- 1. miesto Peter Čička
- 2. miesto Ján Hreňo
- 3. miesto Miroslav Čepera

Celkový víťaz:

Peter Čička

Ples chovateľ'ov 2019

Po ročnej prestávke, kedy sa rekonštruovali priestory obecného úradu a kultúrneho domu, sa opäť v našej obci konal ples pod záštitou zväzu chovateľ'ov Močarany. Akcia sa konala vo februári tohto roka. Organizátorský zastrešil ples pán Ján Bereš s manželkou a pán starosta Po zvitání a usadení všetkých hostí sa úvodného slova chopil pán Bereš, ktorý, ako vedúci burzy Močarany všetkých prítomných oficiálne privítal a s prianím dobre stráveného večera spolu s pánom starostom ples oficiálne otvorili. O skvelú atmosféru počas celej akcie sa zaslúžila skupina Revivals, ktorá svojou energiou vtiahla na parket každého. Tejto akcie sa zúčastnili nielen obyvatelia a chovatelia našej obce, ale aj chovatelia z blízkeho okolia. Prítomný bol aj pán Peter Stanko, ktorý je predsedom oblastného výboru zväzu chovateľ'ov Michalovce. Vrcholom večera bola očakávaná tombola, ktorá obsahovala množstvo vecných cien, chovateľ'ských potrieb, dekorácií, ale aj vtipných drobností. Môžeme povedať, že aj druhý ročník tohto plesu sa námramne vydaril. Cieľom tohto večera bolo zabaviť sa a odreagovať od každodenných stereotypov, čo sa určite aj podarilo.

Deň Matiek

„Moja mama rada ma má, lepšej mamy niet.

Už som poznal veľa mám, najlepšiu však len ja mám.

Ja jej za to božtek dám, taký ako svet.,,

Trpezlivá, láskavá, obetavá, milujúca, starostlivá ... Tak taká je MAMA. Poslanie byť mamou je náročné, a preto druhá májová nedeľa je určená na to, aby sme sa našim mamám poďakovali za to všetko, čo pre nás robia. Tento rok sme sviatok matiek oslávili dňa 12.05.2019 v priestoroch kultúrneho domu. Akciu pripravil pedagogický zbor Základnej školy Šamudovce spolu so svojimi žiakmi. Pripravené mali básničky, pesničky, ale aj krásne scénky. V závere programu vystúpili aj staršie deti s rómskym tancom, s ktorým sa prezentovali, aj na súťaži Amaro Khelliben v Pavlovciach nad Uhom a zároveň sa s ním umiestnili na prvom mieste. Ukončenie programu patrilo tak ako každý rok, odovzdávaniu sladkých perníkových srdiečok, ktoré upiekli pracovníčky komunitného centra.

Deň Detí

Sviatok detí, známy pod oficiálnym názvom Medzinárodný deň detí, sa zvyčajne oslavuje 1. júna. Tento deň je určený deťom. Detstvo je určite najlepšie obdobie v živote, ktoré by každý dospelý chcel zažiť opäť. Deti sa majú skvele. Učia sa, hrajú, sú veselí. Zakaždým sú

stredobodom pozornosti. Práve pozornosť venovaná deťom je v dnešnej dobe veľmi vzácna. Čas, ktorý trávim s deťmi sa vďaka rýchlemu životnému tempu neustále skracuje. Namiesto výletu do prírody alebo spoločne strávených chvíľ deti trávia čas sledovaním televízie, na sociálnych sieťach či hraním počítačových hier. O to vzácnejšie sa nám všetkým zdali chvíle strávené s deťmi. Sviatok detí sme spoločne oslávili dňa 08.07.2019 na Vinianskom jazere. Akcii prialo aj pekné počasie. Počas dňa sa deti vyšantili na trampolíne, zahrali si futbal, bedminton, ale najviac sa potešili kúpaniu.

Hlad sme zahnali pečenými klobáskami, ale aj chutným obedom. V závere deti dostali sladkú odmenu, ktorá ich určite potešila.

Úcta k starším

Ľudský život je ako jeden veľký román. Bezstarostné detstvo, ktoré bolo krásne, neskôr dospievanie, kedy sme narážali na prvé vážne situácie v živote. Dospelosť, s radosťami aj starosťami, detstvo našich detí ... Minú sa roky až jedného dňa je tu staroba, ktorá je vyvrcholením životnej etapy, v ktorej sa spája minulosť, prítomnosť a budúcnosť. Mesiac Október, ktorý dostal prívlastok mesiac úcty k starším nám pripomína, aby sme si uctili seniorov a prejavili im svoju náklonnosť. Naša obec nezabúda na jeseň života svojich obyvateľov. Je už dobrým zvykom, že sa v tomto čase každoročne koná stretnutie seniorov, aby sme si uctili ich vek a poďakovali im za prácu pre rodinu, spoločnosť a našu obec.

Nebolo tomu inak ani v nedeľu dňa 20.10.2019, kedy sa kultúrny dom v obci zaplnil seniormi. Úvod patrilo oficiálnej časti, v ktorej sa prítomným prihovoril pán starosta, ktorý zároveň zablahoželel aj jubilantom a odovzdal im milý darček. Zároveň každý zúčastnený dostal prezent v podobe drogérie, ktorý zakúpila obec a od pracovníčok komunitného centra a pani Heleny Demkovej, dostali tkaný koberček. Po oficialitách nasledoval kultúrny program o ktorý sa postarala folklórna skupina Moravanka, ktorá vystúpila so scénkou „Páračky“ a s pásmom ľudových piesni. Pre zúčastnených bolo pripravené aj pohostenie.

Atmosféra počas akcie bola vynikajúca, preto dúfame, že o rok sa v takom hojnom počte stretneme opäť.

Milí naši seniory ďakujeme, že sme si vás takto mohli uctiť ...

Sestra staroba

*Dobrý deň, sestra staroba!
Ach, videla som Ťa prichádzať zďaleka
a nepodala som Ti ruku...
Musím si asi zvyknúť na Tvoju spolonosť,
pretože ma už nikdy neopustíš,
Zbohom mladosť! A navždy!
Budeš zaberat' stále viac miesta v mojom
živote, a preto s premenou svojho srdca
volám teraz na Teba so všetkou
úprimnosťou: "Sestra moja..."
Teraz, keď Ťa vidím zblízka,
objavujem Tvoj pôvab.
Máš skúsenosti a vieš všetko ako má byť,
dávaš veciam ozajstný význam a milosť:
oslobodzuješ od strojenosti, zbytočnosti,
pýchy a vnášaš ma do pravdy.
Sestra staroba, prijímam Ťa a mám Ťa
rada.*

Aký je rozdiel medzi švédskym, francúzskym a slovenským dôchodcom? Švédsky dôchodca si ráno urobí švédske raňajky, zoberie si tenisovú raketu a ide hrať tenis. Francúzsky dôchodca si ráno urobí francúzske raňajky, zoberie golfové palice a ide hrať golf. Slovenský dôchodca si dá ráno švédske kvapky, zoberie francúzsku barlu a ide do roboty.

Svätý Mikuláš.....

Svätý Mikuláš je jednou z najobľúbenejších postáv nielen pre deti, ale aj pre mnohých kresťanov. Mikuláš je prvou predzvesťou vianočných sviatkov. O jeho živote existuje mnoho legiend, z ktorých sa dozvedáme o tom, aký bol štedrý, dobrosrdečný a nápomocný iným ľuďom. Svoj život zasvätil pomoci iným. Keďže Mikuláš je už niekoľko storočí považovaný za patróna detí, je pre nich tento deň výnimočný. V predvečer sviatku si vyložia do

okna umytú čižmičku a sú plné očakávania či Mikuláš príde aj k nim, a či im podľa toho, ak si zaslúžia, nadelí sladkú odmenu. Tak ako minulý rok aj tento, Mikuláš nezabudol ani na deti v našej obci a spolu so svojimi pomocníkmi - čertom, anjelom a mikulášskou pomocníčkou navštívil všetky deti, ktoré poslúchali, ale aj tie, ktoré boli nezbednejšie. Veru, bolo sa čo obracať. Prejsť celú dedinu a navštíviť všetky obydlia, kde sú deti to veru dalo zabrať. Na svoje si určite prišiel aj čert, ktorý naozaj poriadne vystrašil nielen deti, ale aj mnohých dospelých. Neposlušnejšie deti sľúbili, že už budú počúvať a tie, ktoré boli odvážnejšie aj zarecitovali básničku, alebo zaspievali pesničku, čomu sa Mikuláš veľmi potešil. Všetky deti sa určite potešili sladkému balíčku, ktoré im podaroval. Okrem radosti priniesol Mikuláš do našej obce aj atmosféru prebiehajúceho adventu a blížiacich sa Vianoc, ktoré sú sviatkami pokoja, lásky, spolupatričnosti a mieru.

Jednota dôchodcov

Jednota dôchodcov na Slovensku je občianske združenie občanov staršieho veku - seniorov, bez rozdielu národnosti, politickej príslušnosti, náboženstva a sociálneho pôvodu. Základná organizácia Jednota dôchodcov - Šamudovce v súčasnosti združuje päťdesiat členov. Organizácia svoju činnosť vyvíjala počas celého

roka v širokej škále aktivít. Svoju činnosť začala už po polnoci prvého januára roku 2019, keď si členovia pred obecným úradom popriali všetko najlepšie v Novom roku. Činnosť našich seniorov pokračovala januárovým stolnotenisovým turnajom, kde sa zúčastňujú v kategórii seniorov a organizáciu už roky dobre reprezentuje člen, pán Peter Čička. Ďalej podľa plánu práce uskutočnila Jednota oslavy medzinárodného dňa žien, kedy boli ženy obdarované karafiátom a takto v priateľskej atmosfére pri káve a koláčiku strávili aspoň chvíľu času pri spoločnej debata. V máji sa každoročne uskutočňuje spoločná opekačka. Táto akcia sa realizovala aj tohto roku, a to v areály tunajšej základnej školy. Členovia nezabúdajú aj na tradície, preto hneď v úvode akcie prostredníctvom minúty ticha vzdali hold padlým v II. Svetovej vojne. Príjemné letné dni zvyčajne využívajú ľudia na opekačky alebo na pobyt pri vode, na kúpaliskách. Teplé počasie využili aj členovia na autobusový zájazd do Maďarska do kúpeľov Nyíregyháza. V júli si seniori varili „Jánsky guláš“ a keďže aj medzi členmi Jednoty sú nositelia tohto mena, akcia sa niesla v slávnostnejšom duchu. V septembri sa zúčastnilo 5 členné družstvo na športových hrách pri Vinianskom jazere. Súťažilo sa v hode šípkami, hode kriketovou loptičkou, kope na malú bránku, strelbe zo vzduchovej pušky na cieľ a vrhu guľou. V októbri sa uskutočnila „Úcta k starším“ a v novembri „Katarínska kapustnica“, počas ktorej si uctili pamiatku tragicky zosnulých obetí autobusovej havárie minútou ticha. Jednou z posledných akcií v starom roku bola „Vianočná akadémia“, ktorá umocnila nadchádzajúcu sviatočnú atmosféru. Vo svojej činnosti bude Jednota pokračovať aj v roku 2020, a to podľa plánu, ktorý si odsúhlasí na výročnej členskej schôdzi.

Základná škola Šamudovce

Vianoce v škole

Ľudové zvyky a tradície oddávna ovplyvňovali život našich predkov. Mnoho zvykov sa zachovalo až dodnes. Najviac je spojených s vianočnými sviatkami. Vianoce sa tradujú ako najkrajšie sviatky v roku. Ľudia už dlho pred sviatkami upratujú, pečú medovníky a vyzdobujú svoje domácnosti.

Žiaci našej základnej školy sa na slávenie Vianoc pripravujú v škole pod vedením svojich pedagógov. Už od jesenných prázdnin nacvičujú vianočné scény, básničky, piesne, tance, aby tak na vianočnej akadémii predviedli svojim rodičom, starým rodičom, či kamarátom svoj talent.

Tradičným vianočným programom s neopakovateľným čarom prichádzajúcich Vianoc sú rozprávky. Žiaci sa už predstavili pred verejnosťou obce, s rozprávkou: *Perinbaba*, *O rukavičke*, *O jedličke*, *O medovníkovom domčeku*, *Snehová kráľovná*, *Zatúlaná vložka*, atď.

V tomto roku sme ich mohli vidieť 18.12.2019, o 14,00 hod. v kultúrnom dome v našej obci. Akadémiu ukončili koledníci, ktorí putujú svetom a prinášajú k nám betlehemske svetlo, ktoré ak zažne v každom ľudskom srdci, tak to budú tie najkrajšie Vianoce. Na konci kultúrneho programu je krásnym zvykom účinkujúcich a hostí za svetla sviečok zaspievať si spoločne pieseň *Tichá noc* a všetci účinkujúci sú odmenení vianočným darčekom.

PaedDr. Gubaňarová Jarmila

Komunitné centrum Šamudovce

V našej obci od roku 2016 fungovali dva samostatné národné projekty, a to Terénna sociálna práca v obciach I a národný projekt Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni. Od septembra ukončením národného projektu TSP v obciach I sa činnosť terénnej sociálnej práce v obci skončila a ostalo tak iba Komunitné centrum.

Objekt komunitného centra sa nachádza v intraviláne obce v samostatne stojacej budove, ktorá v minulosti slúžila ako predajňa potravín a pohostinstva. Centrum je dostupné všetkým obyvateľom bez rozdielu, nakoľko má zabezpečený aj bezbariérový prístup. Priestory budovy boli v priebehu minulých rokov zrekonštruované tak, že v súčasnosti poskytujú kvalitný priestor pre realizáciu odborných, ale aj voľnočasových aktivít. V súčasnosti je komunitné centrum personálne zastrešené dvoma pracovníčkami, ktoré spĺňajú požadované kvalifikačné predpoklady v zmysle zákona o sociálnych službách.

Klientmi komunitného centra sú prevažne obyvatelia našej obce, bez ohľadu na pohlavie, vek, náboženskú alebo politickú príslušnosť, ktorí pri riešení svojich nepriaznivých životných situácií potrebujú odbornú pomoc. Činnosť komunitného centra zahŕňa širokú škálu aktivít. Primárne v rámci svojej činnosti komunitné centrum zabezpečuje poskytovanie širokej škály odborných poradenských a ďalších odborných činností, zameraných na predchádzanie, riešenie, prípadne zabránenie prehlbovaniu problémových situácií v živote klientov. Pracovníčky pri riešení týchto situácií spolupracujú a komunikujú s inštitúciami, a to so základnou školou, úradom práce, sociálnou poisťovňou, archívmi, VVS, elektrárenskou a plynárenskou spoločnosťou, súdnymi exekútormi atď. V komunitnom centre sú okrem odborných činností realizované aj skupinové a komunitné aktivity zamerané na efektívne a zmysluplné trávenie voľného času, vzdelávanie, prevenciu patologických javov, zamestnanosť, pracovnú terapiu a iné. K najobľúbenejším aktivitám patrí hranie spoločenských hier, skladanie skladačiek, hranie stolného tenisu, kreatívne tvorenie, písanie, kreslenie a ďalšie iné aktivity. Okrem hlavnej pracovnej náplne sa pracovníčky centra snažia aj o skrášľovanie okolia komunitného centra a tiež obecného úradu

prostredníctvom rôznych dekorácií, ktoré tešia občanov obce.

Šamudovská chyža

V októbri minulého roka, sa podarilo v obci zriadiť a slávnostne otvoriť izbu, ktorá pripomína časy minulé, ktorú sme si nazvali Šamudovská chyža. Od tejto doby, do priestorov izby venovali prevažne obyvatelia našej obce ďalšie nové exempláre v podobe tanierov, šiat alebo iných vecí, ktoré boli charakteristické pre vtedajšiu dobu. Najdominantnejšou vecou, ktorá sa tam nachádza sú krosná, ktoré sú od otvorenia izby pravidelne využívané. V minulosti bolo tkanie najstarším spôsobom, prostredníctvom ktorého si ľudia zhotovovali plátno a koberce. Takmer v každej domácnosti, prevažne na dedine, boli krosná ich dôležitou súčasťou. Kým v lete mali ľudia prácu na poli a vonku, v zime bol ideálny čas na tkanie. S rozvojom priemyselnej výroby, kedy už bolo plátno aj odev dostupnejšie, ľudia postupne upúšťali od tohto

Krosná

remesla. Opätovný návrat k tradíciám vzbudil u ľudí zvýšený záujem o tradičné remeslá, výrobky, techniky. O tkaní by sa dalo povedať, že je to akási proces, ktorý sa odohráva v určitých krokoch. Samotnému tkaniu predchádza „osnovanie“, ktoré sa robí sa na „snovadlinách.“ Bavlnené vlákno alebo umelé sa navíja na „smertku“ - sú to drevené tyče a vznikne nám kľúč. Je to také predznačenie vzoru kobercov. Kľúč sa pozberá a prenesie na krosná. Sú to vlastne navité nite. Potom sa nite naberajú do „nitelníc“, z nitelníc do brda. Prechodom cez brdo sa vlákna zaviažu a zaistia. „Znak“ je jednotka, v ktorej sa meria množstvo natkaných kobercov. Jeden znak je približne päť metrov. Z jedného druhu sa zmestí na krosná asi 6 znakov koberca. Väčšine ľudí všetky tieto výrazy vôbec nič nehovoria.

Koberec na krosnách

Utkaný koberec

Aj my sme sa najskôr museli oboznámiť so všetkými časťami krosien a snažili sme sa porozumieť všetkým postupom. Samozrejme, že bez pomoci niekoho, kto tomu rozumie by to nešlo. Veľká vďaka, preto patrí šikovných a hlavne ochotným žienkam zo Zbudze - pani Marte a Hedvige, ktoré nám pomohli s nasnovaním a navitím nítí do krosien. My sme nasnovali už 6 krát po 5 znakov (5 znakov = 20 m). Utkali sme 4 krát po 5 znakov. Väčšinou tkáme malé koberčeky, ktoré sú dlhé približne 45 - 50 cm. Zatiaľ sme ich darovali našim osemdesiatnikom, sedemdesiatnikom, dôchodcom, ale aj nečakaným návšteväť. Zistili sme, že veľa ľudí nevie, že vyskúšať si staré remeslo a utkať koberček môže každý z vás, koho táto práca nadchne. Podmienkou je doniesť si so sebou nastrihané jednocentimetrové handry rôznej farby a svoju fantáziu. Túto činnosť si od slávnostného otvorenia vyskúšalo osem žien a vítaná je každá nová záujemkyňa. Prostredníctvom tkania sledujeme aj prospešný cieľ, ktorým je recyklácia opotrebovaného šatstva, ochrana životného prostredia, rozvoj ručných prác, využitie dlhých zimných večerov, vytváranie nových kamarátskych vzťahov, návrat k tradíciám našich materi ... Chceme ukázať, že dedina žije.

Švicaci

Hovorí sa, že každá dedina musí mať svoje strašidlo. Toto je údajne pravdivý príbeh, ktorý sa odohral okolo roku 1875 v našej dedine. Už podľa názvu sa dá predpokladať, že tým strašidlom bude „ Švicaci,..“

Bola sobota, neskorý večer, či už takmer noc s oblohou plnou hviezd. Mesiac bol v splne a hviezdy sa zdali voľajaké väčšie. Po horúcom dni bola zem vyhriata, radosť ľahnúť do trávy. Ale Jano mal od toho ešte ďaleko. Kráčal a hnal pred sebou sedem koní gazdu Andreja, čo sa mu stal otčimom. Prechádzal známou cestou až k poliam na Fišárske, čiže lúky pri lese neďaleko Vrbnice. Šiel ako už mnohokrát predtým, a predsa inak. Sú také chvíle, také dni, kedy to na človeka doľahne. Všetky problémy, aj tie malé, čo si inak nevšíma. Obraz zložený z rôznofarebných problémov vniesol do Janovej duše smútok. Bôľ, ktorý nemal jednotnú príčinu. „To bol Švicaci, hej, ten to bol!“ akoby znova počul svoju starú matku, ktorú popoludní navštívil. A nebolo to príjemné. Keď od nej odchádzal, bol presvedčený, že už načisto zišla z mysle. Po tom, ako mu rodičov skosila cholera, ľudia mysleli, že ho bude vychovávať ona. Nepamätal si všetko, bol ešte malým chlapcom. Zopár obrazov, čo sa mu vrylo do pamäte, sa však vynáralo celkom živo. Dve truhly zbité z dosák zasypala zem. On len bezradne pozeral okolo seba a čakal kto to zmení. Namiesto toho mu babka povedala, že mamka s otcom odišli do neba. Vraj odtiaľ sa naň budú dívať a strážiť jeho kroky. Potom si ho vzala k sebe, ale nie naddlho. Zlomil ju žiaľ a pila. K sebe si ho preto zobral gazda Andrej, jeho krstný otec. Odvtedy uňho žil, už celých dvadsať rokov.

„To bol Švicaci, hej, ten to bol!“ počul opäť vo svojom vnútri hlas starkej. Nemala síce ešte ani šesťdesiat, ale bola len troska. Zase niečo bľabotala o prízraku, čo sa zjavuje iba v čase veľkých zmien. Vraj sa ukázal i predtým, než prišla cholera. Janovi to bolo jasné. Babka už nepila len zo žiaľu, ona pila, lebo už nevedela prestať. Slabý závan vetra ho vytrhol zo zamyslenia. Nohy ho niesli akoby samy. Kráčal hore lúkou, tam na Fišárske ku pastviskám, kde mal stráviť noc. Všetci rozumní ľudia z okolia po večeroch chodievali pásť kone. Čerstvá tráva je lepšia a seno treba ponechať na zimu. Cez deň sa pásť nedalo, bolo dosť inej roboty, ale sobota bola iná. Často sa na pastvu vychádzalo až za noci, prespávalo na lúkach a v nedeľu sa páslo celý deň. Jano pozrel hore a uvidel oheň, rovno pod lesom, kde chcel ísť aj on. Na chvíľku sa zastavil, ale kone nie. Z rúk si cez plece prehodil konopné putnare, laná na zväzovanie nôh koní, aby sa nemohli v noci rozutekať. Mohol im ich nasadiť už skôr, aby skrátil ich krok a išli pomalšie, ale akosi sa mu nechcelo. Vykročil a pokúšal sa ostríť zrak, aby videl kto tam sedí.

„No dobre že ideš, aspoň nebudem sám,“ ozval sa hlas.

„A ty si kto?“ prehodil na pol úst, hádal na troch, štyroch mládencov, ale hlas mu k nim akosi nesedel.

„Mižo. A ty?“ odpovedal neznámy.

Mižov poznal aspoň desiatich, chvíľku trvalo, kým sa priblížil natoľko, až v jase ohňa spoznal mladého muža z Vrbnice. Najskôr pokľakol ku koňom a pozvážoval im nohy tak, aby nemohli utekať, len pomaličky chodiť a potom podišiel k ohníku a pozrel na neznámeho.

„Budeš do rána?“ opýtal sa Mižo.

„Hej.“

„A si sám?“

„Hej,“ Jano opäť odvetil len tak stroho.

„Myslím, že ťa poznám. Ty si od gazdu Andreja, tak?“

„Hej, ja som ten od gazdu,“ vzdychol Jano otrávene. Nie, on nie je od rodičov, ale od gazdu.

„No, počul som o ňom dosť. Veď som ho i zopár ráz videl,“ skočil mu Mižo do myšlienok. „Je to pravda, že i keď nedrie biedu, spávaš v stajni?“

„To nielen ja. Aj jeho synovia. Krstný otec hovoria, že lepšie dať do majetku, do statku, než do parádnej chyže. V dome spí len on so ženou.“

„No ja len tak, vieš ako sa u nás hovorí...“

„U vás sa hovorí tak, u nás inak. V Šamudovciach všetci vravia, že Vrbnica je pánska dedina, domy väčšie, ale sýpky nie. Krstný otec hovoria, že za stajňu sa netreba hanbiť, a aj to, že majetok je len na to, aby sme žili ako treba. Nie na vystatovanie. Vraj iba prázdny klas sa hore dvíha.“

„No, vidím, že dnes tu veľká zábava nebude. Alebo ti niekto niečo urobil? Veď ja som to nie tak,“ skúsil Mižo upokojiť Jana zmiernivým hlasom. Potom palicou rozhrabal oheň a do pahreby vložil zemiaky. „Dáš si aj ty, nie?“ opýtal sa úplne priateľsky, lebo sa mu tiež nechcelo stráviť večer vyrývaním.

„Vieš, chcel by som, alebo stavať domy, alebo viazať strechy. Veď aj krstný je známy tým, že vie i to i to. Vlni na žatve spali u nás Ukrajinci. Pomáhali s kadečím a po večeroch viazali kyčky - steblá ražnej slamy do zväzkov, tak som sa to pri nich naučil. Aj som pomáhal, keď krstný robil strechu. Pozeral som, ako ukladá drevo, robí rámy, na ktoré potom viaže župy. To by som chcel vedieť. A možno neskôr i robiť trámy, stavať drevenice, omietať ich hlinou. No, to už asi také ľahké nebude, ale keď sa iní naučili?“

„A kde je problém? Veď aj vo Vrbnici hľadali stavbárov. Prečo sa neučíš? Gazda nedovolia?“

Jano si opäť ľahol na chrbát a pozeral na hviezdy. Mal by mu porozprávať, že už skúsil gazdu prehovoriť? To bola ďalšia boľáčka, čo sa vyplavila. Je už dospelý, iní sa aj poženili, ale on? Nemá nič, odkázaný na dobrého človeka, ale ten akoby nemyslel na to, že raz sa pomínie a majetok si rozdelia jeho synovia. Čo potom bude s ním, keď ostane bez rolí a nepričuchne k žiadnemu remeslu? Aj dnes sa to krstnému snažil naznačiť. Ponúkol sa, že v pondelok, keď sa pôjde stavať dom do Lastomíra, že by tam rád pomáhal a dačomu sa priučil. Strýko mu namiesto toho nakázal, aby v pondelok s krstnou vyplel burinu na poli pri zemiakoch. Robotu, čo by mohlo robiť i decko! A Ďuro, Michal i Ondřík, krstného synovia, pôjdu stavať dom. Kone sa už rozliezli doširoka, aj by bolo dobré ich zohnať dovedna, keď Mižo len tak prehodil: „Pekná noc, jasná. Možno sa nám dnes podarí vidieť i Švicaceho. Vraj sa teraz ukazuje po nociach.“

„A to hovoríš len tak? Veď vieš, čo ľudia vravia...“

„Čo?“

„Že Švicaci ohlasuje zmenu k dobrému, ale častejšie ku zlému. Vraj netreba chodiť tam, kde sa zjavuje.“

„To staré babky tak hovoria? Čo? To odkiaľ máš také povedačky?“ zarehotal sa Mižo.

„Neviem, kto je ten Švicaci. Iba podaktorí rozprávajú, že nejaká bytosť, azda z pekla. Horí jasným plameňom, chodí za noci okolo dedín a zvestuje, že sa má voľačo stať. Ale nikto nevie čo.“

A ja som zasa počul,“ začal Mižo, „vraj to je len plyn. Taký ako pri močiaroch, veď aj tam to najviac svieti.“

„No a prečo sa potom presúva, svieti, obhádzá dediny. Prečo ho vietor nerozfučne?“

Mižo len kývol ramenom a nechal to tak. Mal pocit, že nech by povedal čokoľvek, Jano by to bral ako vyzvedanie, narážku, alebo čokoľvek iné, čo skončí len hádkou. Jano si to nechcel pripustiť, ale celý ten rad chmúrnych myšlienok spustila Zuzka.

A ja som zasa počul,“ začal Mižo, „vraj to je len plyn. Taký ako pri močiaroch, ved’ aj tam to najviac svieti.

„No a prečo sa potom presúva, svieti, obchádza dediny. Prečo ho vietor nerozfúkne?“

Mižo len kývol ramenom a nechal to tak. Mal pocit, že nech by povedal čokoľvek, Jano by to bral ako vyzvedanie, narážku, alebo čokoľvek iné, čo skončí len hádkou. Jano si to nechcel pripustiť, ale celý ten rad chmúrnych myšlienok spustila Zuzka.

Tak ležali obaja, takmer bez dychu. Čas plynul a stále nič. Keď zrazu začuli akýsi šuchot, azda kroky. Obaja otočili hlavu a uvideli siluetu muža, čo prichádzal po ceste od Šamudoviec.

„Hej, Ďuro, neľakaj sa. Pod’ ticho sem,“ pološeptom sa ozval Jano, ktorý neznámeho spoznal podľa jeho typickej šuchtavej chôdze. Bol to syn krstného, ktorý s ním býval v maštali. „To čo sa deje?“

„Pst! Ticho a ľahni ku nám. Tuto Mižo videl Švicaceho!“

Ďuro sa viac ani nepýtal. Čas opäť plynul a zdalo sa, že z čuda nebude nič, keď sa v diaľke čosi ukázalo. Najskôr len čosi slabé, nejasné, ale potom to narastalo a poriadne zažiarilo. Svetlo v tvare gule, sa vznášalo tesne nad zemou, pulzovalo a presúvalo sa hore lúkou. Išlo pomaly, akoby i menilo farby. Raz biele ako, potom trochu do žltá.

„Ide ku koňom,“ zašepkal Mižo.

Svetlo nezastávalo, šlo priamo ďalej a už sa ozvalo aj erdzanie koňa. Zviera sa vyplašilo tak, že sa pokúsilo rozbehnúť, lenže putnára mu to nedovolili. Spadlo nabok. Svetlo vzlietlo nad oheň a potom doň padlo. Výbuch. Nie silný, ale predsa. Iskry lietali, plamene vyšľahli vysoko a žeravé uhličky rozmetalo naokolo a všetky kone sa splašili. Záhľadné svetlo sa opäť vznieslo a zmizlo voľakde k lesu.

„Oheň! Kone!“ kričal Jano a rozbehol sa nahor. Za ním aj Mižo s Ďurom, ale on dobehol prvý. Chytil rýchlo, zháňal kone dohromady, a aj sa mu to darilo.

„Tak čo? Plyn, alebo prízrak?“ pozrel Jano na Mižu, keď si už sadli a vydýchavali sa.

„Švicaci. Švicaci a stačí,“ pokrútil Mižo hlavou.

„Nikdy by som neveril...“ snažil sa pridať Ďuro, ale Jano mu skočil do reči: „Vraj ho videli, keď prišla cholera. Aj keď boli povodne, čo sa Laborec vylial.“

„Ale vraj ho videli, aj keď bola úroda i zo dva razy taká ako inokedy. Aj keď sa tak darilo, že kravy sa telili a svine mali hromadu mladých,“ doplnil Ďuro.

„Tak ako vravíš,“ pritakal Jano, „aj babka vraveli, že Švicaci oznamuje zmenu. Ale akú? Poručeno Bohu...“

Mládenci sa už upokojili, i keď do spánku im nebolo. Ďuro ešte stále nepovedal, prečo prišiel. Vyzval Jana, že nech sa s ním prejde, nech sa trochu rozhýbu. Jano súhlasil.

„Takže Švicaci ohlasuje zmenu, čo?“ začal Ďuro.

„Ved’ si to videl, nie? Niečo sa deje, ľudia azda vedia, čo hovoria,“ kývol ramenom Jano, akoby ani nemal o takú reč záujem, lebo tušil, že Ďuro za ním prišiel kvôli čomusi inému.

„Preto som prišiel, aby si vedel, že bude zmena.“

„Zmena?“ prekvapil sa Jano.

„No otec dnes večer rozprávali, že čo a ako plánujú. Aj s tebou.“ „Otec hovorili,“ začal zasa Ďuro po chvíli, „že v pondelok predsa len nepôjdeš plieť burinu, ale s nami do Lastomira. Budú ťa učiť robiť trámy, vymeriavať dom, aj základy budeme kopať. Že sa musíš naučiť všetko.“

Jano od vzrušenia takmer nedýchal.

„Otec ešte hovorili,“ usmial sa Ďuro, „že treba myslieť na všetkých, bo si mu ako syn. Takže sa máme, ty aj ja, učiť stavať domy a robiť aj strechy. Na budúci rok...“ Ďuro sa odmlčal a potiahol nosom.

„Čo o rok?“ nedokázal už Jano skryť svoju zvedavosť.

„No vieš, otec sú šetrní. Takže ušetrili a na budúci rok, ak bude treba, môžu postaviť rovno dva domy. Aj polia prikúpia. Žeby sme ty i ja, lebo sme najstarší, už mohli stáť na vlastných, ak by sme sa chceli poženiť. „Ved’ otec hovoria, že už je i na čase. Ja ešte nechcem do chomúta, ale videl som, ako pozeráš za Zuzkou...“

„Ale, to so Zuzkou, to ešte nie, to len tak, že...“

„Nehovor, nehovor! „Švicaci ohlasuje zmenu, nie? Aj keby to nebola Zuzka, ale len pomysli! Koľko chlapcov ako my má taký príslub? Slovo gazdu! Otec už rozhodli, a vieš, že čo prisľúbia, z toho nikdy necúvnu. Ved’ to je... No aj ja sa už celý trasiem. Zlatý otec! Šetrili, nevystatovali sa majetkom, však ako vravia, iba prázdny klas hlavu hore dvíha!“

Na Fišárskom, tam na lúkach medzi Šamudovcami a Vrbnicou, postávali na lúke kone. A pri slabnúcom ohnisku, kde slabučko tleli len posledné uhličky, ležali tri postavy. Mižo i Ďuro už zaspali. Jano nie, on nemohol. Cítil ako mu hlasito bije srdce. Sledoval hviezdy, otočil hlavu a pozrel na pahrebu. Práve na tú, kde sa ešte pred niekoľkými hodinami vznášal Švicaci. Nositeľ zmien, dobrých i zlých. A Jano veril, že jemu priniesol tú dobrú. Lepšiu si ani priat’ nemohol..

Zo života našich farností

Pravoslávna cirkevná obec

Drahí bratia a sestry, Sláva Isusu Christu.

Vstupujeme do Nového roka 2020, v ktorom si pripomínáme niekoľko významných výročí. Jedným z najvýznamnejších je bezpochyby 75. výročie od ukončenia druhej svetovej vojny. Je to už 75 rokov, čo žijeme v mieri. Mali by sme byť vďační všetkým tým, ktorí pre nás tento mier vybojovali, no aj všetkým tým, ktorí sa stále usilujú o mierové spolunažívanie všetkých národov. Pre nás kresťanov je veľmi dôležité, aby sme sa za mier neustále modlili. Isus Christos požehnáva mirotvorcov (tvorcov pokoja) a to je pre nás znamením, že mier nie je hodnota výlučne politická, ale taktiež duchovná. 75 rokov je doba mieru, ktorá však prináša aj negatíva. Človek si zvykol na to, že vždy ho čaká nejaké to „zajtra“. Zajtra poprosím o odpustenie človeka, ktorému som ublížil. Dnes nenavštívim Boží chrám, pôjdem tam zajtra. Dnes nepotrebujem spoveď ani sv. tajnu Eucharistie, pôjdem zajtra. Dnes sa mi nechce navštíviť chorého, pôjdem zajtra. Na všetko máme čas, pretože sme si istí zajtrajškom. To je ten komfort, ktorý ľudia žijúci v krajinách, kde je vojna nepoznajú. Palestína, Pakistan, Irak, Kosovo, Sýria, Afganistan, Saudská Arábia, Čína, Severná Kórea, India, Indonézia, Líbya, Niger, Nigéria, ale aj Rusko či Ukrajina a mnoho ďalších krajín. 300 miliónov kresťanov vo svete je kruto prenasledovaných. Denne zomierajú celé rodiny, pretože sa nevzdajú svojej viery v Christa. My naopak, máme v krajine mier, aj slobodu vyznania, ale Boha vyznávať nechceme. Môžeme bez obáv oslavovať Boha, navštevovať a zveľaďovať chrámy bez toho, aby po nás niekto strieľal, no nechceme. Jednoducho povedané: je nám tak dobre, že Boha nepotrebujeme.

Drahí bratia a sestry, nech je toto jedným z posolstiev budúceho roka. Nech sa, ak sme boli doteraz ľahostajný vo svojej viere, naštartujeme. Nech s radosťou zveľaďujeme nie len chrám, ktorý navštevujeme, ale aj ten chrám, ktorým podľa slov apoštola Pavla samí sme.

Tento rok bol pre našu cirkevnú obec radostným aj vďaka tomu, že v nedeľu 19.05.2019 s Božou pomocou po prvý krát pristúpili veriace deti našej farnosti, Kamila Pavliková, Karolína Pavliková a Lilli Gregušová, k sv. tajine spovede. V tento krásny deň ju zavŕšili prijatím Tela a Krvi nášho Spasiteľa Isusa Christa. Vyprosujeme im a ich rodinám u Hospoda Boha veľa Božej milosti, na mnohaja a blahaja lita.

V roku 2019 pravoslávna cirkevná obec v Šamudovciach taktiež oslávila dôležité výročie. 29. augusta vo sviatok Sľatia hlavy sv. Jána Krstiteľa sme si pripomenuli 25 rokov od posvätenia chrámu Narodenia sv. Jána Krstiteľa. Pozvanie prijali duchovní otcovia mnohých cirkevných obcí. Sv. liturgiu viedol mitr. prot. Mgr. Ján Hatrák, ktorý tu pôsobil v rokoch 1983-2010. Taktiež prot. Mgr. Peter Bzik, PhD. a prot. Mgr. Miroslav Janočko, ktorí tu pôsobili do roku

2017. Osláv sa zúčastnili aj duchovní otcovia spoločne s veriacimi: igumen Serafím Fedík (správca PCO Markovce a Zemplín), jerej Mgr. Marek Gubík (správca PCO Zemplínska Široká), jerej Mgr. Radoslav Paisij Lupjan (správca PCO Cejkov a Kašov) a jerej Mgr. Miloš Nikifor Surma (správca PCO Bežovce, Blatné Remety). Pozvanie prijal aj starosta našej obce Emil Ircha. Vďačnosť patrí všetkým zúčastneným hosťom i domácim veriacim, ktorí sa v tento slávnostný deň postarali o pohostenie, no najmä Hospodu Bohu za možnosť prichádzať do Jeho domu celých 25 rokov.

Na záver mi dovoľte popriať vám do Nového roku 2020 veľa Božieho požehnania, nech medzi nami všetkými, prevláda pokoj a láska v Isusovi Christovi.

S láskou v Christu, jerej Mgr. Patrik Hric (správca PCO v Šamudovciach)

Gréckokatolícka cirkevná obec

„Každý deň budú vraj Vianoce“

„Každý deň budú vraj Vianoce, ticho šepkajú ľudia po vonku, už sa nám pozlátko ligoce, čo však ukrýva...“ Vianoce sú sviatkami prekvapení. Chytať darčeky a prekvapiť svojich blízkych, priateľov, tých ktorých máme

radi, toto sú Vianoce, sviatky plné prekvapení. Ani si možno neuvedomujeme, že keď prekvapujeme svojich blízkych, tak napodobňujeme samého Boha, ktorý prekvapil ľudstvo tým, že z lásky k nám ľuďom zostúpil z neba a stal sa jedným z nás. Mať Vianoce, a to nielen v čase vianočnom, znamená konať ako Ježiš, ktorý prišiel pre nás a ujal sa nás biednych. Ujať sa chorého, pocestného, hladného, smädného, znamená ujať sa samého Krista, urobiť tak zo svojho srdca jasličky. K tomu však potrebujeme bdelosť pastierov, ktorí v tú betlehemskú noc bdeli na poli a strážili svoje stádo. Treba bdieť! To však neznamená mať otvorené naše fyzické oči, ale mať srdce, ktoré je nasmerované tým správnym smerom, čiže pohotové darovať sa a slúžiť. Nedovoľme ,aby Vianoce zostali len pekným tradičným sviatkom, neodkladajme bokom Oslávenca, ako vtedy, keď „prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali“. Budme ako Ježiš, teda nablízku tomu, kto potrebuje pomoc, kto má núdzu. Každý z nás má v srdci schopnosť prekvapiť, potešiť a tak pripraviť i sám sebe jedno úžasné prekvapenie, objaviť, že aj ja som veľkým darom pre druhého.

Požehnané sviatky Kristovho narodenia

o. Mgr Martin Hasaralejko

Evanjelická cirkev augsburského vyznania

Milí čitatelia, veriaci bratia a sestry,

Blíži sa čas Vianoc a niekde v mestách i obciach sa sprítomňuje živý Betlehem, hrá sa divadlo, vidíme scény v kostoloch. Postavy, ako sú Mária, Jozef, malý Ježiš, anjeli, pastieri, sú nezameniteľným symbolom Vianoc. Túto scenériu aj s chudobnou maštal'ou vidíme na pohľadniciach či iných obrazoch.

Avšak toto zátišie, umelecky nazvané, napriek tomu, že je veľmi staré, ostáva i podnes živé a aktuálne. Dnes si bežne nepamínáme narodeniny niekoho, kto sa narodil pred 1000 či 2000 rokmi. Pripomíname si skôr osobnosti nie tak dávnej minulosti. No narodeniny Pána Ježiša Krista si pripomíname každý rok. Oslavovať Jeho narodeniny znamená niečo iné, ako si spomenúť na vzácnu osobnosť, ktorá v nás zanechala blahú pamiatku. Pán Ježiš nezomrel navždy, ani neostal v hrobe, je živý. Zanechal v srdciach ľudských generácií hlbokú stopu, cez ktorú ku nám denne prehovára. My veriaci sme Jeho listom, odkazom, zrkadlom, hoci nedokonalým, ale veríme, že predsa čitateľným. Človek je vo svojej hriešnosti porušeným obrazom živého Boha. Preto je neraz veľmi ťažké hľadať Božiu stopu cez veriaci ľud.

Takto hľadal aj istý muž, ktorý prišiel do kostola a hovoril farárovi. „Prosím, brat farár, ja už nebudem chodiť do kostola.“ Brat farár sa ho spýtal: „Áno? A môžete mi povedať prečo?“

Muž odpovedal: „Nuž, vidím tu ženu, ktorá zle hovorí o inej žene, obe hovoria o mužovi, ktorý zle prečítal biblický text, ďalší hovoria o rozdelenom falošne spievajúcom spevokole a iní o ľuďoch, ktorí si prezerajú správy v mobile počas služieb Božích a nehovoriac o ich povýšeneckom a egoistickom správaní mimo kostola.“ Farár mu na to odpovedal: „Máte pravdu. Ale skôr, ako definitívne opustíte cirkev, bol by som rád, ak by ste mi urobili láskavosť. Vezmite si pohár vody a 3 krát s ním obíd'te kostol bez toho, aby ste spadli či rozliali vodu v pohári. Potom už môžete pokojne opustiť cirkev.“ To je jednoduché, pomyslel si muž. Urobil 3 kolá s pohárom vody a vrátil sa ku farárovi. „Hotovo, povedal, tu máte svoj pohár vody.“ Farár sa muža opýtal: „Keď ste obchádzali kostol s pohárom vody, všimli ste si, že by sa nejaká žena o iných zle vyjadrovala?“ „Nie.“ „A videli ste ľudí, ktorí sú ľahostajní voči ostatným v kostole, či v cirkvi?“ „Nie.“ „Pochopili ste, prečo ste si nič z toho nevšimli? Pretože ste sa sústredili na pohár vo svojich rukách, aby ste ho nerozbili ani nerozliali vodu.“ A farár ďalej pokračoval: „Viete, je to podobné aj v našich životoch. Keď sú naše srdcia zamerané na Krista, nemáme čas sledovať chyby druhých.“ Ten, kto odíde z cirkvi či zo spoločenstva kvôli chybám iných ľudí, nikdy do nej neprichádzal kvôli Ježišovi Kristovi.

Milí priatelia, tvoríme spoločenstvo, ktoré je zložené z rôznych ľudí. Nie vždy nám každý zavonia, nie každý nám vyhovuje, nie s každým sa vieme rovnako dobre porozprávať. Je tu však čas adventu, v ktorom ak čakáme na Krista, ak všetci kupujeme darčeky pre blízkych, ak navaríme chutné jedlo preto, aby sme pohostili svoju rodinu, svojich najbližších, nemôžeme pritom s neláskou a zlými myšlienkami myslieť na druhých. Noemova archa bola plná rôznych zvierat, ale všetci sa zachránili z tej jednej lode.

Aj my sme na jednej lodi a Boh pre nás všetkých pripravil záchranu. Pán Ježiš, Boží Syn je tvojou a mojou záchranou pred večnou smrťou. To On za teba zomrel, aby si bol zachránený. Stačí ho milovať a dôverovať Mu. Toto je posolstvo Vianoc, nielen narodenie Ježiša Krista, ale tvoje znovu - narodenie v Ňom. Nevšímaj si nedostatky ľudí, a príď do spoločenstva kvôli Bohu.

Prajem Vám všetkým, milí priatelia, aby sme aj v tomto čase Vianoc ako aj v Novom roku boli hlbší, úprimnejší a láskavejší. Boh nám dáva veľa lásky, aby bolo z čoho rozdávať.

Prajem všetkým požehnané sviatky lásky a pokoja a šťastný Nový rok 2020.

Mgr. Denisa Vargová, evanjelická farárka

Rekonštrukcia domu smútku a jeho okolia

V minulosti dom smútku nepatril k štandardom, ktorý obec poskytovala. Potrebu budovania domov smútku spôsobilo viacero faktorov, predovšetkým to boli čoraz zvyšujúcejšie sa hygienické nároky. Zriadením domu smútku tak vznikol priestor pre dočasné uloženie mŕtveho, zanikli rôzne obyčajové zvyky, akým bol napríklad sprievod obcou, ktorý bol v minulosti pri pohreboch realizovaný, a to v prípade akéhokoľvek počasia.

V našej obci bol dom smútku postavený v roku 1998. V priebehu rokov na ňom prebehlo zopár menších úprav. K väčšej rekonštrukcii, prevažne interiéru, došlo v roku 2017, kedy bola domurovaná časť, ktorá pôvodne slúžila ako prístrešok, osadili sa do nej plastové okná a dvere čím sa zväčšili vnútorné priestory budovy. K ďalšej väčšej rekonštrukcii došlo v tomto roku. Obec sa ešte v roku 2018 zapojila do výzvy a žiadala o nenávratný finančný príspevok na projekt pod

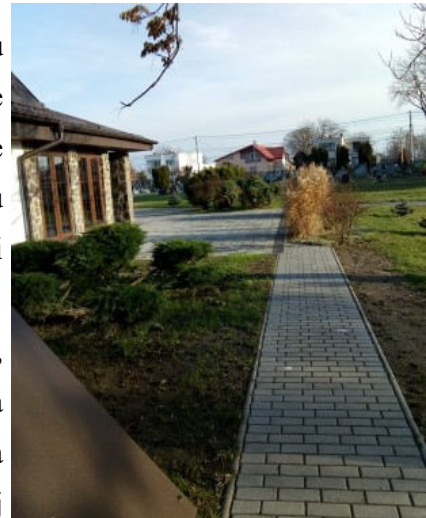

názvom „Rekonštrukcia domu smútku Šamudovce a úprava okolia.“ Obec bola úspešná a dostala cez PPA dotáciu vo výške 71.777,78 eur. Financie boli účelne využité na opravu strechy, interiéru miestností, ale aj okolia domu smútku.

Počas rekonštrukcie sa zateplila časť strechy, vymenila sa celá strešná krytina a osadili sa nové zvody. Vybudoval sa prístrešok pred vchodom, ktorý plní svoj účel hlavne v prípade nepriaznivého počasia. Na budove bola opravená fasáda, vymenili sa pôvodné drevené okná a dvere do zadných miestností, ktoré slúžia najmä duchovným a hrobárom. V rámci opravy interiéru boli urobené nové vnútorné omietky a maľovky, zmodernizovali sa sociálne zariadenia a zároveň prebehla aj rekonštrukcia elektroinštalácie. Do domu smútku bolo zakúpené nové chladiace zariadenie, katafalk, ktorý spĺňa nové hygienické štandardy.

Úpravy boli zrealizované aj v rámci okolia domu smútku. Opravené boli chodníky, na ktorých bola pôvodne položená zámková dlažba. Vybrali sa staré a osadili sa nové betónové obrubníky, upravil sa podklad a na finálnu úpravu bol použitý asfalt. Taktiež došlo k oprave zámkovej dlažby pri kríži.

Tak isto aj terén cintorína je pravidelne, zo strany obce, udržiavaný. V letných mesiacoch je pravidelne kosený a vyhrabávaný. V jesenných mesiacoch sa z cintorína odpratáva opadané lístie a pravidelne sa zastrihávaním upravujú aj stromy a okrasné kry, ktoré sa nachádzajú v areály cintorína.

Chodník v obci

Úroveň infraštruktúry v obci je významným determinantom, ktorý vplýva na kvalitu a spokojnosť života jej obyvateľov. Významným prvkom je cestná infraštruktúra, ktorá ovplyvňuje zvýšenie bezpečnosti na miestnych komunikáciách - zvýšenie bezpečnosti chodcov a tiež na zlepšenie celkového vzhľadu obce.

Naša obec pružne reaguje na potreby svojich občanov, a preto vypracovala projekt: „Technická vybavenosť k rómskym obydliam Šamudovce,“ ktorému predchádzalo spracovanie polohopisných a výškopisných zameraní príslušných častí obce. Projekt je rozdelený na samostatné objekty, a to: chodník v obci, voda, kanalizácia a plyn, pričom sa v súčasnej dobe rieši vydanie príslušných stavebných povolení.

Obec sa zaviazala spolufinancovaním tohto projektu vo výške 5% z celkových oprávnených výdavkov. Popri tom je dôležité aj zabezpečenie financovania neoprávnených výdavkov, ktoré vzniknú v priebehu realizácie samotného projektu. Koncom novembra tohto roka sa začalo s výstavbou prvého plánovaného objektu, ktorým je chodník pre peších. Projekt rieši rekonštrukciu chodníka s novou povrchovou úpravou, ktorou je betónová zámková dlažba.

Nakoľko výstavba chodníka vyžaduje nemalé množstvo vynaložených finančných prostriedkov, obec výstavbu chodníka rozdelila do štyroch etáp, ktoré sú financované z rôznych zdrojov.

1. etapa, ktorá má názov „Cestička pre chodcov“ sa napája na už jestvujúci chodník v Krásnovciach a pokračuje do obce Šamudovce k číslu domu 130 Táto etapa je financovaná z vlastných zdrojov obce a tiež z dotácie, ktorá bola poskytnutá pri výjazdovom rokovaní vlády v Michalovciach vo výške 12.000 €, účelovo viazanej na výstavbu chodníka.

2. etapa pokračuje od čísla domu 130 po číslo domu 88, pričom zahŕňa aj dve autobusové zastávky. Na financovanie tejto etapy je podaný projekt o nenávratný finančný príspevok cestou podpredsedu vlády Slovenskej republiky, ktorý je doposiaľ nevyhodnotený.

3. etapa smeruje od čísla domu 88 po číslo domu 64 - prístup k rómskym obydliam SO 01.

4. posledná etapa je od čísla domu 64 po číslo domu 63. Financovanie dvoch posledných etáp by malo byť cez Ministerstvo vnútra slovenskej republiky, nakoľko obec podala žiadosť o nenávratný finančný príspevok, ktorá doposiaľ nebola vyhodnotená.

V súčasnej dobe sa ukončili práce na výstavbe prvej plánovanej etapy chodníka. Po vybagrovaní a úprave podložia boli osadené betónové obrubníky a položila sa betónová zámková dlažba. S príchodom jari by mali práce na chodníku pokračovať ďalej tak, ako sú naplánované k spokojnosti všetkých občanov.

Upratovanie areálu bývalého družstva

V minulosti, podielnícke družstvo, ktoré v našej obci fungovalo, zamestnávalo viacero miestnych obyvateľov. Po jeho zániku prišli ľudia o prácu, budovy boli postupne rozobrané tak, že z nich zostali iba ruiny. Areál začal postupne chátrať, čo v súčasnosti využívajú mnohí ľudia na to, že si z tohto areálu urobili nelegálnu skládku odpadov. Čierne skládky odzrkadľujú egoizmus našej spoločnosti. Stačí, že máme miestečko, ktoré je menej na očiach a hneď ho dokážeme „skrásiť“. Pri pohľade na skládku v našej obci máte pocit, že ste v supermarkete, pretože tam nájdete všetko: staré šatstvo, elektrospotrebiče, plastové a sklenené fľaše, kusy nábytku, zvyšky ovocia či zeleniny ... A teraz sa zamyslime! V dnešnej dobe, kedy skoro každá domácnosť má nádobu na komunálny odpad, ktorý je pravidelne odvážaný, máme vrecia na separovaný odpad, ktorý je tiež v pravidelných intervaloch odvážaný, si niekto dá tú námahu, aby tento odpad odniesol niekde, kde sa bude rozkladať desiatky, ak nie stovky rokov?! Dokonca v našej obci každá domácnosť dostala v rámci projektu aj kompostér na biologicky rozložiteľný odpad. Vytváraním skládok odpadov dochádza k znečisťovaniu pôdy, vody, ale dochádza aj k ohrozovaniu zverstva. Narúša sa biodiverzita.

Areál družstva bol už viac krát vyčistený za pomoci pracovníkov aktivačných prác. Tento stav však nevydržal veľmi dlho a opätovne sa na ňom nakopil odpad. Je podstatné podotknúť, že na vytváraní tejto skládky sa podieľajú aj občania z iných obcí. Je preto dôležité, aby sme sa začali aktívnejšie zaujímať o to, čo sa v našom okolí deje a nezatvárali sme pred problémami oči.

OBEC ŠAMUDOVCE

2020

Plán zberu separovaného odpadu v obci

Január	14.01.2020
Február	11.02.2020
Marec	10.03.2020
Apríl	07.04.2020
Máj	05.05.2020
Jún	02.06.2020
Júl	30.06.2020
August	28.07.2020
September	25.08.2020
Október	06.10.2020
November	03.11.2020
December	01.12.2020

Úprava priestorov komunitného centra

Komunitné centrum sa nachádza v samostatne stojacej budove v intraviláne obce. Priestory budovy komunitného centra už prebehli rozsiahlejšou rekonštrukciou v roku 2017. Nezrekonštruované ostali iba zadné miestnosti. Obec prostredníctvom žiadosti o nenávratný finančný príspevok cez nadáciu SPP, dostala dotáciu vo výške 8 000 eur. Financie boli účelne využité na opravu podláh, omietok a priestorov kuchyne. V rámci opravy boli urobené nové vnútorné omietky a maľovky, urobili sa nové podlahy, toalety. V súčasnosti ešte pribiehajú úpravy týchto vnútorných priestorov.

Čo sa chystá v obci

Starý rok síce končí, každý bilancuje čo dosiahol, kam sa posunul, no my už vopred plánujeme kam chceme, aby sa naša obec a život v nej posunul. Máme vízie a konkrétne ciele, ktoré sa budeme počas nasledujúceho roka snažiť naplniť:

- Rozšírenie kanalizácie o časť k rómskym obydliam smerom na obec Vrbnicu,
- rekonštrukcia vodovodnej siete smerom k obci Vrbnica,
- výstavba ďalšej časti chodníkov od rodinného domu č.88 až po rodinný dom číslo 63,
- úprava priestranstva pred komunitným centrom - asfaltovanie priestranstva pred budovou a vybudovanie odstavného parkoviska,
- rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok, na ktoré sú už vybavené príslušné stavebné povolenia a ktoré budú financované z projektu MAS Duša,
- dobudovanie plynovej siete k rómskym obydliam, na ktoré je už podaný projekt o nenávratný finančný príspevok.

Vianočné dobroty

Už len zopár dní a máme tu Vianoce. Najkrajšie sviatky klopú na dvere a určite každý z nás sa na nich teší. Azda najviac sa tešia deti na darčeky, rozprávky, koláčiky. Ponúkame vám zopár tipov na sladké, ale aj slané vianočné recepty, ktorými určite potešíte mlsné jazyčky svojich blízkych.

Syrové tyčinky z lístkového cesta

Potrebuje:

- Lístkové cesto,
- syr Niva,
- 100 gramov strúhaného syra (Eidam),
- vajce,
- soľ a korenie podľa chuti.

Postup: lístkové cesto si rozvaľkáme a potrieme rozšľahaným vajčkom. Posypeme naňho rozdrobenú Nivu, cesto preložíme, opäť jemne rozvaľkáme, posypeme strúhaným syrom a mierne okoreníme. Soliť už nemusíme, nakoľko Niva je slaná. Opäť cesto preložíme, rozvaľkáme na pol centimetra, pokrájame na pásiky a tie ešte stočíme. Poukladáme na plech s papierom na pečenie, potrieme vajčkom a pečieme asi na 200 °C, najviac 10 minút.

Slané Raffaello guličky

Potrebuje:

- 1 tavený syr,
- 2 ks varených vajec,
- 4 strúčiky cesnaku,
- 3 ks krabích tyčinek.

Postup: v miske zmiešame tavený syr a prelisovaný cesnak, nastrúhame vajčka a vypracujeme hmotu, z ktorej tvarujeme guličky. Krabie tyčinky nakrájame, alebo nastrúhame nadrobno a guličky v nich obalíme. Dáme do chladničky. Podávame s čerstvým pečivom.

Košičky plnené karamelizovanou cibuľkou

Potrebuje:

- 4 menšie cibule,
- soľ, čierne korenie, olivový olej,
- 1 lyžica trstinového cukru,
- čerstvý tymian,
- 100 ml balsamica,
- 1 lístkové cesto,
- maslo na vymazanie formy,
- 150 g prosciutta,
- 150 g syra Rival,
- 1 hrst' vlašských orechov.

Postup: očistenú cibuľu nakrájame na tenké prúžky, osolíme, okoreníme a na rozohriatom olivovom oleji orestujeme dozlatista. Pridáme trstinový cukor a necháme skaramelizovať. Ochutíme tymianom, podlejeme balsamicom a na miernom ohni varíme, kým sa odparí tekutina. Cesto rozrežeme na 12 rovnakých štvorcov. Uložíme ich do maslom vymastenej formy na muffíny. Jemne pritlačíme k okrajom. Naplníme šunkou, mierne vychladnutou cibuľovou marmeládou, syrom, posypeme natrhávaným tymianom a nahrubo nalámanými orechmi. Pečieme pri 200 °C asi 25 minút dozlatista.

Vykrojte si z citrusových šupiek vianočné tvary, zaveste ich na rôzne miesta do vášho bytu a prevoňajte svoj domov krásnou a sviežou arómou Vianoc.

Kokosové crinkles

Potrebuje:

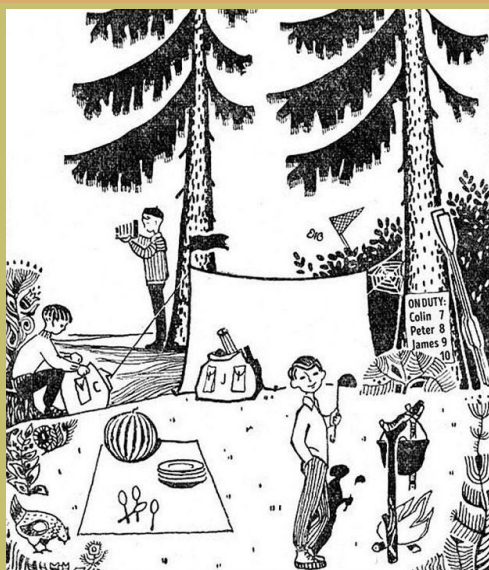
- 65 gramov palmarínu,
- 100 gramov kokosu,
- 240 gramov hladkej múky,
- 140 gramov práškového cukru,
- 2 vajcia,
- citrónová kôra,
- 2 čajové lyžičky kypriaceho prášku,
- práškový cukor na obalovanie.

Postup:

Všetky suroviny zmiešame, kým nám nevznikne pevná hmotu. Cesto uložíme do chladničky na 30 - 45 minút. Z cesta vytvárame menšie guličky, ktoré po jednej vkladáme do misky s práškovým cukrom a celé obalíme. Naukladáme ich na papierom vystlaný plech a pečieme 15 minút pri 160 °C. Ak sa do nich hneď nepustí celá rodina, tak ich po vychladnutí vložíme do dózy a vydržia niekoľko týždňov.

Niečo na pobavenie

Tento hlavolam je veľmi starý. Úlohou je odpovedať pomocou obrázku na nasledujúce otázky:

- Koľko ľudí sa utáborilo v kempu?
- Prišli dnes, alebo sú tam už pár dní?
- Ako do kempu prišli?
- Je blízko kempu nejaké mesto alebo dedina?
- Fúka vietor zo severu, alebo z juhu?
- Je ráno, predpoludnie, popoludnie, alebo večer?

1. V kempu sú štyria táborníci.
2. Prišli už pred niekoľkými dňami, pretože medzi stanom a stromom už pavúk stihol urkať pavučinu.
3. Prišli na lodi, pretože o strom je opreté veslo.
4. Blízko je dedina, pretože tam pobehuje sliepka.
5. Vietor fúka z juhu. Vetvy na strome rastú hustejšie na južnej strane. Smer vetru ukazuje aj plameň ohňa.
6. Je ráno, popadne skore dopoludnie, môžeme to zistiť podľa tieňa.

Správne odpovede:

Príde dážd'ovka domov a pýta sa matky:

- „Kde je ocko?“
- „Išiel chytať ryby,“ odpovie matka.

Rozvádza sa zajac so zajačicou. Sudca sa pýta zajaca: „Prečo sa chcete rozviesť?“

- „Lebo ona škúli.“
- „A to ste pred svadbou nevideli?“
- „Ja som si myslel, že ona na mňa len také oči robí.“

K psychiatrovi príde matka s dcérou:

- „Pán doktor, predstavte si, moja dcéra má utkvélú myšlienku, že je sliepka.“
- „A prosím vás, odkedy si to myslí?“
- „Už asi päť rokov, pán doktor.“
- „A až teraz prichádzate?“
- „Viete pán doktor, my sme veľmi chudobná rodina a tie tri vajíčka denne sa nám predsa len zišli...“

Stretnú sa dvaja kamaráti:

- „Nazdar, ty skadzi idžeš taky vyobl'ikany?“
- „Nooo, zo Silvestra.“
- „Zo Silvestra?! Teraz začatkom juna?“
- „Ta vidziš ... a ešte i ty me strimuj!“

	3				1		2	
7		2	8	4		1		9
		4			2	7		
1		6		7			4	
	2		4		8		6	
	9			1		2		8
		3	5			6		
6		8		2	4	3		7
	7		3				5	

S	E	P	T	E	M	B	E	R	Š	DEŇ, DETI, HRUŠKA JABLKO, JESEŇ, KOŠÍK, LÍSTIE, MESIAC, NOVEMBER, OKTÓBER SEPTEMBER, SLNKO, STROM, ŠKD, ŠKOLA, TMA, ZIMA.
M	S	O	M	A	A	L	O	K	Š	
E	T	K	A	K	Í	Š	O	K	R	
S	R	N	D	J	R	K	D	Z	E	
I	O	L	E	A	A	N	E	I	B	
A	M	S	T	I	Á	B	Ň	M	Ó	
C	E	E	I	T	S	Í	L	A	T	
Ň	H	R	U	Š	K	A	D	K	K	
A	R	E	B	M	E	V	O	N	O	

Dvojo ožratý sebe zastavili taxikára. Taxikár zbačil, že sú pijany, ta len zapnul a vypnul motor a povedzel: „Už me tu.“ Ta mu dali peňeži, jeden podzekoval, ale druhý mu tak dal po papuli, že až. Taxikár dumal, že sebe všimnul, že še s motorom vobec nepohnul z miesta ta še ho pýtal. „Ta to zaco to bulo?“ A vun mu hutori: „Nabuduce sebe skontroluj rychlosc, šak ši nas mohol zabic!“

